

30.10.2023

Asia/4

Päätettävä tässä kokouksessa.

§ 630

Lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle asiakasmaksuasetuksen muuttamisesta

HEL 2023-012454 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus antoi sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavan lausunnon:

Sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen rahoituksen riittävyyden kannalta sekä yleisen kustannustason ja palvelujen tuotantokustannusten nousun huomioiden esitetyt korotukset ovat perusteltuja.

Helsinki ei tällä hetkellä peri terveyskeskusmaksuja, eikä esitetyllä asetuksella olla muuttamassa hyvinvointialueiden harkintavaltaa maksun käyttöönotosta.

Esitettyjen tasokorotusten ajankohtaa indeksikorotusvuonna on kuitenkin vielä syytä arvioida. On hyvinvointialueiden harkinnassa toteuttaa esitetyt tasokorotukset, mutta näiden korotusten sekä indeksitarkistusten tuoma liikkumavara johtaa tilanteeseen, jossa maksujen korotukset voivat olla asiakkaille korkeammat kuin mitä pelkkä asetusmuutos antaa ymmärtää.

Maksujen kokonaiskorotusten määrää ei voida arvioida ilman vahvistettuja indeksipistelukuja, joita ei vielä tässä vaiheessa ole käytettävissä. Vaikutusten arviointia voidaan tehdä vain puutteellisella tietopohjalla, mikä ei erityisesti epävarmassa taloustilanteessa ole perusteltua.

Hyvinvointialueen halutessa ottaa käyttöön lain sallimat enimmäismaksut heti asetuksen voimaantulosta, ovat vaaditut valmistelutoimenpiteet ja järjestelmämuutokset sekä indeksikorotusten toteuttamisen samanaikaisuus huomioiden esitetty lain voimaantulon aikataulu toteutuksen näkökulmasta erittäin vaikea.

On myös huomioitava, ettei maksukattoa ole esitetty korotettavaksi, jolloin osa asetusmuutoksen tarkoittamasta potentiaalisesta asiakasmaksutulosta leikkautuu pois.

Lisäksi on tiedossa, että tulokertymää tulevat pienentämään sekä luottotappioiksi realisoituvat maksut että maksutulot niiltä osin, kuin maksuja on asiakasmaksulain 11 §:n mukaisesti velvoitettu alentamaan ja jättämään perimättä.

30.10.2023

Asia/4

Asiakasmaksujen korotuksesta seuraavaa tulojen lisäkertymää ei tule leikata pois alueiden saamasta valtion rahoituksesta. Mikäli tällaiseen leikkaukseen kuitenkin päädytään, vaikutukset edellä lueteltujen osalta tulee laskea ja huomioida tulokertymää arvioitaessa.

Käsittely

Vastaehdotus:

Titta Hiltunen: Poistetaan kappaleen 3 ensimmäinen lause: "Esitetyt korotukset eivät erityisesti estäisi tai vaikeuttaisi palveluun hakeutumista tai johtaisi toimeentulon vaikeuksiin".

Kannattaja: Tuulia Pitkänen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Titta Hiltusen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 7

Anniina Iskanius, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Sari Sarkomaa, Daniel Sazonov, Juhana Vartiainen, Maarit Vierunen

Ei-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Titta Hiltunen, Shawn Huff, Johanna Laisaari, Minna Lindgren, Tuulia Pitkänen, Tuomas Rantanen, Anni Sinnemäki

Kaupunginhallitus hyväksyi Titta Hiltusen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 8–7.

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 3.10.2023
- 2 Lausuntopyyntö 3.10.2023, asiakasmaksuasetuksen muutokset, luonnos
- 3 Lausuntopyyntö 3.10.2023, muistio asiakasmaksuasetuksen muutoksesta, luonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

30.10.2023

Asia/4

Ote

Sosiaali- ja terveysministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavan lausunnon:

Sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen rahoituksen riittävyyden kannalta sekä yleisen kustannustason ja palvelujen tuotantokustannusten nousun huomioiden esitetyt korotukset ovat perusteltuja.

Esitetyt korotukset eivät erityisesti estäisi tai vaikeuttaisi palveluun haikutumista tai johtaisi toimeentulon vaikeuksiin. Helsinki ei tällä hetkellä peri terveyskeskumaksuja, eikä esitetyllä asetuksella olla muuttamassa hyvinvointialueiden harkintavaltaa maksun käyttöönnotosta.

Esitettyjen tasokorotusten ajankohtaa indeksikorotusvuonna on kuitenkin vielä syytä arvioida. On hyvinvointialueiden harkinnassa toteuttaa esitetyt tasokorotukset, mutta näiden korotusten sekä indeksitarkistusten tuoma liikkumavara johtaa tilanteeseen, jossa maksujen korotukset voivat olla asiakkaille korkeammat kuin mitä pelkkä asetusmuutos antaa ymmärtää.

Maksujen kokonaiskorotusten määrää ei voida arvioida ilman vahvistettuja indeksipistelukuja, joita ei vielä tässä vaiheessa ole käytettävissä. Vaikutusten arviointia voidaan tehdä vain puutteellisella tietopohjalla, mikä ei erityisesti epävarmassa talustilanteessa ole perusteltua.

Hyvinvointialueen halutessa ottaa käyttöön lain sallimat enimmäismaksut heti asetuksen voimaantulosta, ovat vaaditut valmistelutoimenpiteet ja järjestelmämuutokset sekä indeksikorotusten toteuttamisen samanaikaisuus huomioiden esitetty lain voimaantulon aikataulu toteutuksen näkökulmasta erittäin vaikea.

On myös huomioitava, ettei maksukattoa ole esitetty korotettavaksi, jolloin osa asetusmuutoksen tarkoittamasta potentiaalisesta asiakasmaksutulosta leikkautuu pois.

Lisäksi on tiedossa, että tulokertymää tulevat pienentämään sekä luottotappioiksi realisoituvat maksut että maksutulot niiltä osin, kuin maksuja on asiakasmaksulain 11 §:n mukaisesti velvoitettu alentamaan ja jättämään perimättä.

Asiakasmaksujen korotuksesta seuraavaa tulojen lisäkertymää ei tule leikata pois alueiden saamasta valtion rahoituksesta. Mikäli tällaiseen

30.10.2023

Asia/4

leikkaukseen kuitenkin päädytään, vaikutukset edellä lueteltujen osalta tulee laskea ja huomioida tulokertymää arvioitaessa.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää 30.10.2023 mennessä lausuntoa ehdotetuista muutoksista asetukseen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (912/1992). Lausuntopyyntö on liitteenä 1. Asiakasmaksuihin tehtäisiin säännönmukaiset indeksitarkistukset, minkä lisäksi eräitä maksuja esitetään korotettavaksi 10 prosentilla. Esitetyt muutokset asetukseen ovat liitteenä 2 ja säännöskohtaiset perustelut liitteenä 3. Korotukset painottuisivat erikoissairaanhoidon maksuihin, ja tulisivat voimaan vuoden 2024 alusta.

Asiakasmaksulain (734/1992) 1 §:n mukaan hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveyspalveluista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä. Maksun enimmäismäärät on määritelty asiakasmaksulaissa sekä asiakasmaksuasetuksessa (912/1992). Palvelusta ei saa periä niiden tuotantokustannuksia suurempaa maksua (asiakasmaksulaki 2 §).

Asiasta on saatu sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan lausunto. Esitys on lausunnon mukainen.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 5 §:n mukaan, ellei toisin ole säädetty tai määrätty, kaupungin puhevaltaa käyttää ja kaupungin esitykset ja lausunnot ulkopuoliselle antaa kaupunginhallitus. Asian periaatteellisen ja taloudellisen merkityksen ollessa vähäinen, kaupungin esitykset tai lausunnot antaa se kaupungin viranomainen, jonka tehtäviin asia kuuluu.

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 3.10.2023
- 2 Lausuntopyyntö 3.10.2023, asiakasmaksuasetuksen muutokset, luonnos
- 3 Lausuntopyyntö 3.10.2023, muistio asiakasmaksuasetuksen muutoksesta, luonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

30.10.2023

Asia/4

Otteet

Ote

Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala 13.10.2023

HEL 2023-012454 T 03 00 00

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala antaa seuraavan lausunnon kaupunginkanslialle koskien valtioneuvoston asetusta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamisesta:

”Asiakasmaksulain (734/1992) 1 §:n mukaan hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveystieteiden palveluista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä. Maksujen enimmäismäärät on määritelty asiakasmaksulaissa sekä asiakasmaksuasetuksessa (912/1992). Palvelusta ei saa periä niiden tuotantokustannuksia suurempaa maksua (asiakasmaksulaki 2 §).

Hyvinvointialue voi päätöksellään ottaa käyttöön laissa ja asetuksessa pienemmät maksut tai antaa palvelun maksutta. Helsingissä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut ovat tietojemme mukaan tällä hetkellä muuhun Suomeen verrattuna keskimääräistä alhaisemmat.

Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen talouden muutosohjelman 2023–2025 tavoitteeksi on asetettu laadukkaiden palveluiden turvaaminen helsinkiläisille. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta on linjannut, että ensisijaisesti on hyödynnettävä sellaisia keinoja, jotka eivät heikennä palveluja. Maksutulojen tehokas periminen muilta yhteisöiltä sekä asiakasmaksujen mahdollinen nostaminen ovat muutosohjelmassa tunnistettuja keinoja tulojen lisäämiseksi. Asetusmuutoksessa esitetyt korotukset ovat linjassa Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen talouden muutosohjelman tavoitteiden kanssa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen rahoituksen riittävyyden kannalta sekä yleisen kustannustason ja palvelujen tuotantokustannusten nousun huomioiden esitetyt korotukset ovat perusteltuja.

Käsityksemme mukaan esitetyt korotukset eivät myöskään erityisesti estäisi tai vaikeuttaisi palveluun hakeutumista tai johtaisi toimeentulon vaikeuksiin. Helsinki ei tällä hetkellä peri terveyskeskusmaksuja, eikä

30.10.2023

Asia/4

esitettyllä asetuksella olla muuttamassa hyvinvointialueiden harkintavaltaa maksun käyttönotosta.

Esitettyjen tasokorotusten ajankohtaa indeksikorotusvuonna on kuitenkin vielä syytä arvioida. On hyvinvointialueiden harkinnassa toteuttaa esitetyt tasokorotukset, mutta näiden korotusten sekä indeksitarkistusten tuoma liikkumavara johtaa tilanteeseen, jossa maksujen korotukset voivat olla asiakkaille korkeammat kuin mitä pelkkä asetusmuutos antaa ymmärtää. Maksujen kokonaiskorotuksen määrää ei voida arvioida ilman vahvistettuja indeksipistelukuja, joita ei vielä tässä vaiheessa ole käytettävissä. Vaikutusten arviointia voidaan tehdä vain puutteellisella tietopohjalla, mikä ei erityisesti epävarmassa taloustilanteessa ole perusteltua.

Hyvinvointialueen halutessa ottaa käyttöön lain sallimat enimmäismaksut heti asetuksen voimaantulosta, ovat vaaditut valmistelutoimenpiteet ja järjestelmämuutokset sekä indeksikorotusten toteuttamisen samanaikaisuus huomioiden esitetty lain voimaantulon aikataulu toteutuksen näkökulmasta erittäin vaikea.

On myös huomioitava, ettei maksukattoa ole esitetty korotettavaksi, jolloin osa asetusmuutoksen tarkoittamasta potentiaalisesta asiakasmaksutulosta leikkautuu pois.

Lisäksi on tiedossa, että tulokertymää tulevat pienentämään sekä luottotappioiksi realisoituvat maksut että maksutulot niiltä osin, kuin maksuja on asiakasmaksulain 11 §:n mukaisesti velvoitettu alentamaan ja jättämään perimättä.

Asiakasmaksujen korotuksesta seuraavaa tulojen lisäkertymää ei tule leikata pois alueiden saamasta valtion rahoituksesta. Mikäli tällaiseen leikkaukseen kuitenkin päädytään, vaikutukset edellä lueteltujen osalta tulee laskea ja huomioida tulokertymää arvioitaessa.”

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan lausuntoa 16.10.2023 mennessä.

Lisätiedot

Elina Karhunen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 34353
elina.karhunen(a)hel.fi